

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489
59 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai:

Ugdymo mokslų, Verslo ir viešosios vadybos studijų krypčių¹ grupių magistrantūros studijose (specializacijos „Švietimo vadyba“, „Švietimo politika ir lyderystė“, „Švietimo lyderystė“ ir kt.) siekiama ugdyti magistrantų kompetencijas savarankiškai ir analitiškai pasirenkant įvairius būdus ir organizuojant kitų žmonių darbą vykdyti sudėtingą vadybinę veiklą nuolat pokyčius patiriančioje švietimo sistemoje, siekiant gerinti jos kokybę.

Priklausomai nuo magistrantūros studijų programos magistrantai studijuoja modernias organizacijų valdymo teorijas, mokymo procesus ir tyrimus, karjeros projektavimo metodologiją, pedagoginės veiklos modeliavimą, personalo ugdymą organizacijoje, švietimo kokybės vadybą ir projektų valdymą, švietimo sociologiją, švietimo organizavimo sistemas, nuolatinio mokymosi kokybės vertinimą, kultūros ir švietimo kaitą, kaitos psichologiją ir kt.

Asmenims, baigusiems Ugdymo mokslų, Verslo ir viešosios vadybos studijų krypties grupės magistrantūros studijas, suteikiamas Ugdymo mokslų magistro, Viešojo administravimo magistro kvalifikacinis laipsnis ir (arba) kvalifikacija².

Nuo 2023 mokslo metų aukštosios mokyklos siūlys būsimiems ir esamiems švietimo įstaigų vadovams nemokamas specializuotas magistrantūros studijų programas³. Pedagoginį darbą dirbantys asmenys magistro laipsnį galės įgyti šešiuose universitetuose: Vilniaus universitete, Mykolo Romerio universitete, ISM Vadybos ir ekonomikos universitete, Vytauto Didžiojo universitete, Kauno technologijų universitete, Klaipėdos universitete arba Vilniaus universiteto Šiaulių akademijoje. Magistro studijų programos atnaujintos pagal naujus Švietimo įstatymo reikalavimus švietimo įstaigų vadovams, akcentuojamas tarptautiškumas ir švietimo įstaigų vadovams svarbios kompetencijos, siekiama parengti kompetentingus

¹ <https://www.aikos.smm.lt/Registrai/Studiju-programos/SitePages/Pagrindinis.aspx?ss=026cf190-be27-4a93-92e8-0db511e66a07>

² **Studijų krypčių ir krypčių grupių, pagal kurias vyksta studijos aukštosiose mokyklose sąrašas.** Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2016 m. gruodžio 1 d. įsakymas Nr. V-1075, redakcija 2023 m. gegužės 10 d. įsakymas Nr. V-667, <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/ae5d5730b7c211e693eea1ef35f20da9/asr>

³ Mokyklų vadovai ir siekiantieji jais tapti galės rinktis nemokamas magistrantūros studijas, in: <https://smsm.lrv.lt/lt/naujienos/mokyklu-vadovai-ir-siekiantieji-jais-tapti-gales-rinktis-nemokamas-magistranturos-studijas>

švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovus, suteikiant jiems būtinų kompetencijų⁴.

Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo⁵ (toliau –Švietimo įstatymas) 59 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad švietimo įstaigos vadovu gali būti asmuo, kuriam atliktas vadovavimo valstybinei ar savivaldybės švietimo įstaigai (išskyrus aukštąją mokyklą) kompetencijų vertinimas.

Pažymėtina, kad pakartotinis tų pačių kompetencijų vertinimas diskredituoja magistrantūros studijų programas bei jų rezultatus ir sukelia abejonių aukštojo universitetinio mokslo kokybe, todėl įstatymo projektu siūloma nevertinti asmenų, kurie baigė Ugdymo mokslų arba Verslo ir viešosios vadybos studijų kryptių grupių magistrantūros studijas ir studijų metu įgijo švietimo vadybos, lyderystės žinių ir gebėjimų.

Švietimo įstaigų vadovų atranka vykdoma vadovaujantis Konkurso valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovų pareigoms eiti tvarkos aprašu⁶, tikėtina, kad šis įstatymo pakeitimas sąlygotų administravimo kaštų sumažinimą, nes nereikėtų pakartotinai vertinti aukštojoje mokykloje įgytų kompetencijų.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai:

Lietuvos Respublikos Seimo narė prof. habil. dr. Vilija Targamadzė.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai:

Švietimo įstatymo 59 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Valstybinės ar savivaldybės švietimo įstaigos (išskyrus aukštąją mokyklą) vadovu gali būti asmuo, kuris pagal šio įstatymo 5¹ straipsnį yra nepriekaištingos reputacijos ir jam atliktas vadovavimo valstybinei ar savivaldybės švietimo įstaigai (išskyrus aukštąją mokyklą) kompetencijų vertinimas švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka arba, jeigu jis vienoje švietimo įstaigoje vadovo pareigas ėjo ne mažiau kaip 10 metų ir jam atliktas vadovavimo valstybinei ar savivaldybės švietimo įstaigai (išskyrus aukštąją mokyklą) kompetencijų vertinimui prilygintas vertinimas švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka. Valstybinės ar savivaldybės švietimo pagalbos įstaigos, bendrojo ugdymo mokyklos ir profesinio mokymo įstaigos vadovas turi

⁴ <https://www.nsa.smm.lt/2023/07/11/pedagoginiu-darbuotoju-magistranturos-studiju-programas-igyvendins-6-aukastosios-mokyklos/>

⁵Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas, <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.1480/QCmsjiSQEo>

⁶Konkurso valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovų pareigoms eiti tvarkos aprašas; Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2011 m. liepos 1 d. įsakymas Nr. V-1193, redakcija 2020 m. liepos 1 d. įsakymas Nr. V-719, (<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.D1079D93ABC7/asr>).

turėti aukštąjį universitetinį išsilavinimą, valstybinės ar savivaldybės neformaliojo švietimo mokyklos vadovas – aukštąjį koleginių išsilavinimą. Asmuo skiriamas į švietimo įstaigos (išskyrus aukštąją mokyklą) vadovo pareigas švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka, įvertinus jo gebėjimus įgyvendinti viešam konkursui pateiktas vadovavimo švietimo įstaigai gaires ir pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama:

Įstatymo projektu siūloma papildyti Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 59 straipsnio 2 dalį ir nustatyti atvejus, kai asmuo, baigęs Ugdymo mokslų arba Verslo ir viešosios vadybos studijų krypties grupių magistrantūros studijas ir studijų metu įgijo švietimo vadybos, lyderystės žinių ir gebėjimų, pakartotinai nevertinamas dėl tų pačių kompetencijų.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Priėmus įstatymą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai:

Priimtas įstatymas neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai:

Įstatymo įgyvendinimas neigiamos įtakos verslo sąlygoms ir plėtrai neturės.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams:

Neprieštarauja.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Priėmus Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, reikės pakeisti:

- Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2011 m. liepos 1 d. įsakymas Nr. V-1193 „Dėl Konkurso valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovų pareigoms eiti tvarkos aprašo patvirtinimo“;

- Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2011 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. V-1194 „Dėl Kvalifikacinių reikalavimų valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovams aprašo patvirtinimo“⁷.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka:

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projektu nėra nustatomos naujos sąvokos ir jas įvardijantys terminai.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus:

Įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti:

Kitų įstatymų keisti nereikės. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministras iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos turės priimti įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais):

Įstatymui įgyvendinti papildomų lėšų iš valstybės (savivaldybių) biudžeto nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:

Nebuvo gauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas bei sritis:

⁷Kvalifikaciniai reikalavimai valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovams aprašas, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2011 m. liepos 1 d. įsakymas Nr. V-1194, redakcija 2020 m. liepos 1 d. įsakymas Nr. V-727, ([V-727https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.403446/asr](https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.403446/asr)).

Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai yra „Ugdymo mokslai“, „Švietimo vadyba“, „Švietimo lyderystė“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:

Nėra.

Teikia:
Seimo nariai